

Sprawozdanie

Wydziału krajowego do projektu ustawy o policyi drogowej na drogach publicznych nie-eraryalnych.

Wysoki Sejmie!

Bezpieczeństwo i łatwość komunikacji na drogach publicznych i uchronienie takowych od uszkodzeń, które poza obrębem zwyczajnego zużycia leżą, wymagają przepisów drogowo-policyjnych i odpowiedniego sprawowania policyi drogowej.

W moc §. 24. przepisu o gościńcach krajowych z d. 13. marca 1855. l. 9001. i odnośnego rozporządzenia c. k. Namiestnictwa gal. z dnia 27. maja 1857. l. 21571. obowiązywały dotąd względem dróg krajowych wszystkie przepisy drogowo-policyjne, ważne dla gościńców eraryalnych i przestrzegane były przez urzęda powiatowe.

Gdy jednakże przepisy te różnemi czasy i z uwzględnieniem wymóg gościńców eraryalnych wydawane, a żadną jednolitą ustawą nie unormowane nie zawsze się do dróg naszych krajowych zastosować dadzą, do reszty zaś dróg publicznych, ustawą drogową z dnia 18. sierpnia 1866. objętych jako to: dróg powiatowych i gminnych stosowane wcale nie były, przeto Wydział krajowy, widząc potrzebę unormowania policyi drogowej, któraby odnosiła się do wszystkich dróg publicznych nie-eraryalnych, a będąc zastosowaną do natury tych dróg i sprawowaną przez — organa autonomiczne, odpowiadała celowi przepisami drogowo-policyjnemi zamierzonemu; wnosi załączony tu projekt ustawy o policyi drogowej, który Wysoki Sejm uchwalić raczy.

Leon książę Sapieha

Marszałek krajowy.

Floryan Ziemiałkowski.

Sprawozdawca.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 7. sierpnia 1867.

L. W. 8385.

Ustawa

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, dotycząca policyi drogowej na drogach publicznych nie-eraryalnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Megó Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, jak następuje:

§ 1.

Wszelkie umyślne lub brakiem należytej przezorności wyrządzone uszkodzenie drogi publicznej i jej przynależności, jako to: poboczy, rowów, poręczy i innych obwarowań, drogoskazów i znaków milowych, tam, służ, kanałów, mostów, latarni mostowych, niemniej drzew przy drodze sadzonych, jeśli nie podpada pod ogólne prawo karne, uważane będzie jako wykroczenie przeciw policyi drogowej i karane podług §. 8. tej ustawy.

Oprócz tego winien będzie szkodnik wynagrodzić funduszowi drogi wyrządzoną szkodę.

§. 2.

Na przestrzeni sążnia od rowu drogi publicznej nie wolno bez zezwolenia zwierzchności gminnej stawiać budynków, przybudowań lub oparkanień.

Zezwolenie to, gdy idzie o drogi krajowe lub powiatowe, zwierzchność gminna wydać może tylko wtedy, gdy w miejscu zamieszkałem cofnięcie budynku byłoby niemożliwem i tylko za poprzedniem pisemnem przyzwoleniem inżyniera powiatowego, które zwierzchność gminna przed wydaniem zezwolenia na budowę pod karą 50 zlr. w. a. zasięgnąć ma.

Takiej samej karze pieniężnej a w razie niemożności zapłacenia jej, karze aresztu 5 dni podlega każdy, ktoby przeciw pierwszemu ustępowi tego postanowienia wykroczył. Prócz tego winien będzie własnym kosztem znieść poczynione zabudowania i dawny stan rzeczy przywrócić.

§. 3.

W interesie bezpieczeństwa i łatwości komunikacyi po drogach publicznych, tudzież celem uchronienia ich od zbędnego psucia, zabrania się:

- a) zastawianie drogi wozami, budulcem, beczkami knpieckimi i t. p.;
- b) zanieczyszczenie drogi ściekami ze stajen, gorzelni, browarów i t. p. sprowadzaniem na drogę lub do jej rowów, lub też wylewaniem albo wyrzucaniem na drogę nieczystości, śmiecia, gruzów i t. p.;
- c) pasanie bydła po rowach, lub karmienie bydła pociągowego na drodze;
- d) przyczepianie bryk czyli wozów ładunkowych jednego do drugiego;
- e) włożenie po drogach krajowych i powiatowych narzędzi rolniczych, tudzież tramów lub kłoców, wyjąwszy w czasie sannej;
- f) przejeżdżanie rowów furami lub narzędziami rolniczemi;
- g) przejeżdżanie lub usuwanie znaków, celem zmienienia kolei na drodze kładzionych, tudzież rozjeżdżanie kulek kamieni do pokrycia drogi przeznaczonych;
- h) używanie korby do zatrzymania kół o wąskich dzwonach, tudzież łańcuchów i haków do hamowania z wyjątkiem, gdy jest gołoledź;

- i) używanie kół okutych obręczem o wypukłej powierzchni lub z wystającymi gwoździami albo główkami śrubowymi;
- k) szybkie jeżdżenie po mostach i promach.

§. 4.

Szerokość ładunku bryk nie może 9 stóp wiedeńskich przekraczać.

Waga ładunku bryk, których dzwona nie mają sześć cali szerokości wiedeńskich, nie może u dwukołowych przenosić 30 cetnarów, u czterokołowych 60 cetnarów. wied.

Do dwukołowego wozu zaprzęgać nie wolno więcej jak cztery konie, a do czterokołowego więcej jak ośm koni. Tą liczbą nie są objęte te konie, które się przyprzegają tylko miejscami w górzystych okolicach.

Wyjątek od tych przepisów zajść może tylko w przewożeniu takich niepodzielnych przedmiotów, których szerokość, użyta do nich uprząż albo waga ustanowione tu maximum przechodzi. Chcący przedmioty takowe przewozić winien o tem dotyczący Wydział Rady powiatowej wcześniej zawiadomić, gdyby jakie wzmocnienie mostu celem tego przewozu potrzebnem było, takowe własnyu kosztem uskutecznić, wszelkie zaś uszkodzenie drogi lub jej przynależności przewozem tym działywane, funduszowi drogowemu dotyczącej drogi wynagrodzić.

§. 5.

Na drogach publicznych wymija się w lewo, a wyprzedza się na prawo. Tym celem winien jadący wymijającemu lub wyprzedzającemu bez wzbraniania się w sposób odpowiedni ustąpić się.

Woźnicy nie wolno na drodze od wozu oddalać się. Jadąc z góry winien koła hamować, a jeśli jednym tylko lejcem powozi, iść pieszo obok wozu.

§. 6.

Drogi uboczne, które prowadzą do drogi publicznej, powinny być kosztem obowiązanych do utrzymania, owych dróg ubocznych, zaopatrzone mostkiem do przejazdu przez rów drogi publicznej, a jeśli ta jest żwirowaną być przynajmniej na trzy sążnie przed mostem żwirem wysypaną.

To samo stosuje się do zajazdów przy karczmach i oberzach, obok dróg publicznych stojących.

§. 7.

Każda gmina obowiązana jest wewnątrz swej miejscowości, jak daleko domy sięgają, bezpłatnie zgartywać z dróg publicznych śnieg lub nawiany piasek, i wywozić błoto z kolei jezdnej pozgartywane, lub z rowów drogi wyrzucone.

§. 8.

Zaniedbanie któregokolwiek z przepisów §§. 2 do 7. włącznie objętych, stanowi także wykroczenie przeciw policyi drogowej, i jeśli nie podlega wyższej karze ustawą tą wyraźnie zagrożonej, karane będzie grzywną pięniężną od 1 do 10 zlr. a. w, lub aresztem od 6 do 48 (godzin) gdyby kara pieniężna zapłaconą być nie mogła.

§. 9.

Sprawowanie policyi drogowej przysłuży naczelnikowi tej gminy, prz z której obszar droga publiczna prowadzi; w wypadkach zaś zaniedbania przepisów §. 2. ustęp drugi i §. 7. Prezesowi dotyczącej Rady powiatowej.

§. 10.

Naczelnik gminy, a względnie Prezes Rady powiatowej, zbadawszy stosownie do ustawy gminnej doniesiony mu wypadek wykroczenia przeciw policyi drogowej, wyda podług okoliczności wyrok, zadyktuje karę i takową od winnego wyekwuje.

Rekursa od orzeczeń naczelników gminnych idą do Wydziałów powiatowych, — od orzeczeń zaś Prezesa Rady powiatowej do Wydziału krajowego.

§. 11.

Czuwanie nad przestrzeganiem przepisów policji drogowej należy w pierwszym rzędzie do obowiązków urzędników i służby drogowej, tudzież organów policji miejscowej i polowej. Niemniej zaś obowiązkiem jest c. k. straży finansowej i żandarmerji baczyć, by przepisy pomienione zachowane były.

Ktokolwiek przez powołane tu organa z powodu wykroczenia przeciw policji drogowej przytrzymanym zostanie, winien im bezwarunkowo być posłusznym, inaczej podpada karom, zagrożonym ustawami na opór, stawianym urzędowym organom w wykonaniu służby znajdującym się.

§. 12.

Organom w poprzednim paragrafie wymienionym, jeżeli nie należą do kategorii urzędników, należy się za przytrzymanie przestępcy trzecia część pobranej kary pieniężnej, reszta wpływa do kasy funduszu drogowego dotyczącej drogi.

§. 13.

Postanowienie §. 24. przepisu o gościńcach krajowych z dnia 13. marca 1855. l. 9001. i odnośne rozporządzenie c. k. Namiestnictwa galicyjskiego z dnia 27. maja 1857. l. 21571. orzekające, że wszystkie przepisy drogowo-policyjne ważne dla gościńców eraryalnych, mają także do gościńców krajowych być zastosowane, tracą swą moc obowiązującą.

